

Перелік використаних джерел:

1. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/>

Вадим Бойцан

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

ІННОВАЦІЇ У ЛОГІСТИЦІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГЛОБАЛЬНІ ЛАНЦЮГИ ПОСТАЧАННЯ

У сучасному світі глобальні ланцюги постачання є життєво необхідними для бізнесу, економіки та щоденного життя споживачів. Інновації у логістиці сприяють їх оптимізації, забезпечуючи більш швидке, ефективне та екологічне переміщення товарів по всьому світу. Від автоматизації до використання штучного інтелекту, ці технологічні прориви трансформують традиційні підходи до логістики.

Однією з ключових інновацій у логістиці є автоматизація та роботизація складських операцій. Використання роботів для підбору та сортування товарів зменшує потребу в ручній праці, підвищує продуктивність та знижує ймовірність помилок. Це також дозволяє компаніям швидше реагувати на зміни в попиті та забезпечувати безперебійне постачання товарів. Інноваційні компанії, такі як Amazon, активно впроваджують роботизовані системи в своїх центрах обробки замовлень. Роботи Kiva, які Amazon використовує, здатні автономно переміщати товари по складу, що дозволяє оптимізувати процеси підбору та пакування товарів, а також зменшує час на обробку замовлень.

Використання штучного інтелекту (ШІ) та аналітики великих даних революціонує управління ланцюгами постачання, дозволяючи компаніям прогнозувати попит, оптимізувати маршрути доставки та управляти запасами в режимі реального часу. ШІ може аналізувати великі обсяги даних для ідентифікації тенденцій та виявлення можливих збоїв у ланцюгу постачання, дозволяючи компаніям попереджати проблеми ще до їх виникнення. ШІ може аналізувати попередні тенденції продажів, погодні умови та інші зовнішні фактори для точного прогнозування попиту на певні товари, дозволяючи компаніям адаптуватися до змін ринкових умов і запобігати дефіциту або надлишку запасів [1].

Технологія блокчейн пропонує надійний спосіб ведення записів про переміщення товарів, забезпечуючи прозорість та безпеку глобальних ланцюгів постачання. Використання блокчейн технологій дозволяє всім учасникам ланцюгів постачання відслідковувати переміщення товарів від виробника до кінцевого споживача, що сприяє зменшенню шахрайства, покращенню управління запасами та оптимізації логістичних операцій. Блокчейн пропонує революційний підхід до управління ланцюгами постачання, забезпечуючи надійний, незмінний запис усіх трансакцій. Наприклад, компанія Maersk у

співпраці з IBM розробила блокчейн-платформу TradeLens, яка сприяє підвищенню прозорості та ефективності морських вантажних перевезень [2].

Зростаюча увага до екологічної стійкості призводить до інновацій у сфері «зеленої» логістики. Від електромобілів для доставки товарів до використання альтернативних джерел енергії в логістичних центрах, компанії шукають способи зменшення екологічного впливу своїх ланцюгів постачання. Ці зусилля не тільки сприяють захисту навколишнього середовища, але й покращують корпоративний імідж та відповідають зростаючим очікуванням споживачів. Зелена логістика фокусується на мінімізації впливу логістичних операцій на навколишнє середовище. Інновації, такі як електромобілі для доставки товарів та використання альтернативних джерел енергії в логістичних центрах, допомагають компаніям знижувати викиди вуглекислого газу. DHL, наприклад, інвестує в електромобілі та велосипедну доставку в міських районах для екологічно чистіших логістичних рішень.

Глобальний ринок логістичних послуг є динамічною та швидко зростаючою сферою, яка відіграє критичну роль у світовій економіці. Вона об'єднує широкий спектр діяльності, включно з транспортуванням, складуванням, управлінням ланцюгами постачання, упаковкою, розподілом та іншими послугами, необхідними для ефективного переміщення товарів від виробника до кінцевого споживача. На сьогодні можна виділити три основні регіони, які є на глобальному ринку логістичних послуг:

1. Азійсько-Тихоокеанський регіон вважається одним з найшвидше зростаючих ринків логістичних послуг, частково завдяки швидкому розвитку електронної комерції в Китаї, Індії, та інших країнах регіону.

2. Європа залишається ключовим гравцем у глобальній логістиці, з сильним акцентом на інновації та стійкість. Велика увага приділяється розвитку транскордонних логістичних послуг та оптимізації міської логістики.

3. Північна Америка продовжує бути важливим ринком, де основну увагу зосереджено на інтеграції передових технологій у ланцюги постачання і удосконаленні інфраструктури.

Для подальшого розвитку глобального ринку логістичних послуг критично важливими є інвестиції у технологічні інновації, партнерства між компаніями для розширення географічного охоплення, та розробка стійких логістичних рішень, які відповідають зростаючим екологічним стандартам. Ключ до успіху лежить у здатності швидко адаптуватися до змінних умов ринку та потреб споживачів, забезпечуючи при цьому високий рівень сервісу та ефективності.

Для подальшого аналізу глобального ринку логістичних послуг важливо врахувати декілька аспектів, які мають стратегічне значення та впливають на майбутнє цієї галузі [3].

Цифровізація трансформує логістичні процеси, роблячи їх більш ефективними та прозорими. Впровадження цифрових платформ для управління ланцюгами постачання, онлайн-трекінгу вантажів та автоматизованого документообігу значно спрощує взаємодію між всіма учасниками логістичного процесу. Це дозволяє компаніям швидко реагувати на зміни в попиті та оптимізувати запаси відповідно до актуальних потреб ринку.

Експансія міжнародної електронної комерції ставить перед логістичними компаніями нові завдання, зокрема, пов'язані з крос-бордер доставками, митним оформленням та локалізацією послуг. Це спонукає логістичні компанії до розробки гнучких та інноваційних рішень, спрямованих на забезпечення швидкої та вартісно-ефективної доставки товарів міжнародними покупцями.

Врахування екологічних аспектів та стратегій сталого розвитку стає все більш важливим для логістичних компаній. Розвиток екологічно чистих транспортних засобів, оптимізація логістичних маршрутів для мінімізації викидів CO², та впровадження принципів циркулярної економіки в управлінні запасами дозволяють компаніям не тільки зменшити вплив на довкілля, але й підвищити ефективність своєї діяльності.

Ринок логістичних послуг також стикається з низкою викликів, серед яких можна виділити необхідність адаптації до змінних геополітичних умов, управління ризиками, пов'язаними з природними катастрофами та пандеміями, а також вирішення проблеми дефіциту кваліфікованих кадрів. Для подолання цих викликів компаніям потрібно зосередитися на розробці гнучких стратегій, інвестиціях у професійний розвиток співробітників та впровадженні передових технологій.

Перспективи глобального ринку логістичних послуг обіцяють подальше зростання та інновації. Компанії, які зможуть ефективно інтегрувати новітні технології, адаптуватися до змінних умов ринку та реалізувати принципи сталого розвитку в своїй діяльності, займуть лідируючі позиції на ринку. Важливим фактором успіху залишається здатність до швидкої адаптації та гнучкого реагування на потреби клієнтів у глобальному масштабі.

Інновації у логістиці мають революційний вплив на глобальні ланцюги постачання, дозволяючи компаніям досягати нових рівнів ефективності та стійкості. Від автоматизації та роботизації до використання штучного інтелекту, блокчейну та екологічних інновацій, ці технології трансформують способи, за допомогою яких товари переміщуються по всьому світу. Адаптація до цих інновацій є ключем до успіху в швидко змінюваному глобальному економічному ландшафті, ця галузь продовжує демонструвати значний потенціал для зростання та інновацій. Завдяки стрімкому технологічному розвитку, змінам у споживацьких вподобаннях та посиленню глобалізації, логістика стає все більш центральним елементом в ефективному функціонуванні сучасної глобальної економіки.

Для забезпечення сталого розвитку та конкурентоспроможності, компаніям необхідно не лише інтегрувати новітні технології та практики, але й активно реагувати на глобальні виклики, такі як зміни клімату, політичні та економічні невизначеності. Важливу роль відіграє гнучкість та здатність до інновацій, які дозволяють логістичним службам оптимізувати свої операції та надавати високоякісні послуги в умовах швидко змінюваного глобального ландшафту. Розвиток партнерських відносин, зосередження на клієнтоорієнтованості, та неперервне вдосконалення процесів будуть ключовими факторами успіху у майбутньому, дозволяючи логістичним компаніям не лише виживати, але й процвітати на глобальному ринку.

Перелік використаних джерел:

1. Joshi, S., Sharma, M., Ekren, B. Y., Kazancoglu, Y., Luthra, S., Prasad, M. Assessing supply chain innovations for building resilient food supply chains: an emerging economy perspective. *Sustainability*. 2023. 15(6), 4924.
2. Merkert, R., Hoberg, K., & Mahadevan, K. Logistics and Supply Chain Superpowers and Skills for Survival in the “New Normal” Globalized World. *Transportation Journal*. 2023. 62(4). 369-396.
3. Reardon, T., Vos, R. How resilience innovations in food supply chains are revolutionizing logistics, wholesale trade, and farm services in developing countries. *International Food and Agribusiness Management Review*. 2023. 26(3). 455-466.

Юрій Дзюбик, Олексій Войтенко
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ІННОВАЦІЇ ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МУЛЬТИНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ

Міжнародні корпорації відіграють ключову роль на глобальних ринках, забезпечуючи значну частку світового виробництва, зайнятості, інвестицій, міжнародної торгівлі, а також досліджень і розвитку в інноваційній сфері. Рішення, що приймаються керівництвом цих компаній, мають великий вплив на діяльність конкурентів, а також на розвиток галузей, ринків та технологічні тенденції. Наприклад, в економіці США міжнародні корпорації забезпечують 26,5% зайнятості, 53,2% капітальних інвестицій, 83,5% промислових НДДКР, 59,8% експорту та 52,7% імпорту [1].

Конкурентоспроможність будь-якої компанії залежить від наявності у неї конкурентних переваг, які є ключовими, унікальними та неповторними і досягаються переважно завдяки процесам розробки та впровадження інновацій. Розуміння цього аспекту призвело до визнання нової фази глобальної конкуренції – інноваційної конкуренції, де основним інструментом боротьби за конкурентність є нововведення. Такі інноваційно активні компанії виявляються конкурентоспроможними і мають перспективи розвитку у майбутньому.

При розгляді впливу та методів створення конкурентних переваг виділяються два основних типи інновацій:

1. Зростаючі (incremental) інновації. Це удосконалення продуктів і технологій. Зазвичай вони впроваджуються систематично для поступового зростання або підтримки конкурентоспроможності. Їх можна розглядати як фактор, що послідовно впливає на збільшення конкурентоспроможності.

2. Радикальні (radical) інновації. Цей тип інновацій створює не лише нові технології та продукти, а й нові бізнес-концепції. Їхній революційний характер часто створює тривалу конкурентну перевагу, змінюючи умови конкуренції [2].

Як і приростові, так і радикальні інновації впливають на три ключові сфери, які є вирішальними для конкурентоспроможності (див. табл. 1).